

De Staa®t van het Onderwijs

We zijn weer net met de hakken over de sloot, maar we moeten 'wel beter ons best doen, volgens de Onderwijsinspectie. Dat jullie het weten.

Op 10 april jongstleden vierde de Onderwijsinspectie haar jaarlijkse 'Prinsjesdag'. In ['de Staat van het Onderwijs 2019'](#) beschrijft onze onafhankelijke toezichthouder de belangrijkste trends en ontwikkelingen in het onderwijs. De verzamelde inspecteurs wijzen ons opnieuw op teruglopende prestaties, ongelijke kansen en oplopende segregatie. Zij zijn ook bezorgd over het nijpende lerarentekort en lijken daarmee al voorzichtig voor te sorteren op een sombere Staat van het Onderwijs 2020.

We krijgen dus opnieuw het voordeel van de twijfel, maar we worden tevens gesommeerd om meer focus aan te brengen in ons werk. Daar is nog werk aan de winkel: we moeten heldere keuzes maken over onze gezamenlijke doelen. En, als we dan eendrachtig, de mouwen opgestroopt, energiek en onversaagd te werk gaan dan moeten we er onderhand ook eens voor zorgen dat we inzet en opbrengsten fatsoenlijk evalueren. Daar schort het nog aan. Volgens de Inspectie. Helder. Duidelijk. Gaan we doen.

De opdracht om te focussen en om zinvolle doelen te formuleren, past SPOLT als een nieuwe jas. Daar komen we wel uit. Er lopen in onze organisatie namelijk veel slimme mensen rond, die kennis van en passie voor onderwijs in zich verenigen. Daar boffen we mooi mee.

En die zijn al begonnen met focussen. In de aanloop naar het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 ijkten we dit voorjaar ons kompas en bepalen de koers voor de komende jaren. Een prachtige uitdaging voor ons allemaal. Fijn dat de Onderwijsinspectie ons nog eens extra aanspoort om daarbij scherp aan de wind te varen. Doen we graag.

Net voordat ik, goed geluimd, *de Staat* wil wegleggen, valt mijn oog op een ogenschijnlijk onbeduidende laatste zin. Zo'n zin die je ook zo maar over het hoofd zou kunnen zien en die vervolgens onder je huid kruipt en blijft zeuren om een antwoord: We moeten beter uitleggen wat de effecten zijn van de vele experimenten die we aangaan. Die is lastig.

Immers, enerzijds onderschrijft de inspectie het belang van experimenten, omdat die noodzakelijk zijn om het onderwijs te verbeteren. Maar anderzijds begrijpen de reizende inspecteurs niet (altijd) waarom een school ervoor kiest om het onderwijs anders in te richten. Het schort dus aan een eenduidig en consistent verhaal. Van ons.

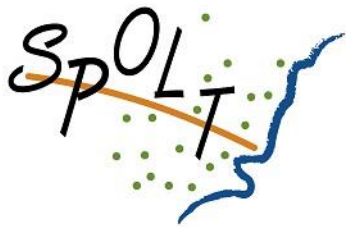
Waar gaat het mis? Scholen denken na over hun maatschappelijke opdracht, scherp hun visie aan, herformuleren hun kernwaarden, benoemen hun specifieke pedagogisch-didactisch concept, committeren zich daaraan, slaan de handen ineen, gaan aan het werk, maar verzuimen nog om klip en klaar uit te leggen waarom zij doen wat ze doen en wat het de kinderen oplevert.

Dat moet beter. Eens. Daar hebben we wat te doen.

En vervolgens maakte ik de fout om nog een pagina om te slaan. En daar stuitte ik op de spreekwoordelijke adder onder het gras: *"Door de variatie in het onderwijsaanbod en de toename van maatwerk wordt het lastiger om goed zicht te houden op de kwaliteit van het onderwijs. Het gebrek aan consensus over wat echt nodig is maakt dat het moeilijker is vast te stellen of leerlingen hun potentiële niveau halen, en hoe ze zich ontwikkelen ten opzichte van de ijkpunten van het onderwijs. Voor leerlingen is het belangrijk dat ze gedurende hun hele schoolloopbaan weten waar ze staan en tijdig deficiënties kunnen wegwerken als dat nodig is."* Ai. Dat dus.

Stichting Primair Onderwijs Leudal en Thornerkwartier

Postbus 3043, 6093 ZG Heythuysen, In de Neerakker 2, 6093 JE Heythuysen, T 0475 - 55 04 49, E bestuursbureau@spolt.nl, I www.spolt.nl, K.v.k. 41066900, Bank NL09RABO 01442.12.218

Het venijn zit, zoals gebruikelijk, ook hier in de Staa(r)t. Ik vermoed dat de dames en heren van de Onderwijsinspectie een eenduidig systeem eisen, zodat zij alle scholen uit het ganse land tot vier getallen achter de komma met elkaar kunnen vergelijken. Laten we hen en onszelf een handje helpen, conform het adagium van diezelfde Onderwijsinspectie "Pas de regels toe, of leg uit!".

Er is in het onderwijs volop ruimte om te inspireren, te verbinden en te ondernemen. Mits je je plannen, je dagelijks handelen en de uitkomsten daarvan wilt en kunt legitimeren. Als wij vinden dat onze bijdrage aan de ontwikkeling van jonge kinderen meer behelst dan dat wat cijfermatig kan worden opgetekend, dan moeten we dat aantonen. Als we de droge statistieken willen overstijgen, dan nemen we de vrijheid en het woord en vertellen elkaar fier en weloverwogen de verhalen die van waarde zijn. Voor kinderen, voor ons en voor de wereld.

De inspectie pleit voor behoedzame en doordachte vernieuwing. Daar kan niemand het mee oneens zijn. Ik niet in ieder geval. Diverse SPOLT-scholen trekken al jaren intensief op met lectoraten, hogescholen en (Radboud)universiteit en maken zo uiterst krachtige verbindingen tussen praktijk en theorie.

Ga daar mee door, collega's. Denk na over je werk, spreek daarover met elkaar, bevraag elkaar kritisch, trek je plan, vertel trots wat er goed gaat, verbeter wat er (nog) niet lukt en leg het uit aan iedereen die het wil weten.

Daarmee laten jullie de kinderen zien hoe je bruggen slaat, zodat er nooit meer iemand met de hakken over de sloot hoeft. Voorwaarts!

Gérard Zeegers

A handwritten signature in blue ink, which appears to be 'Gérard Zeegers', written over a horizontal line.